

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

Capvt I. De paupertate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

malis irruentibus subito in me, quæ retrahunt sapius cor meum
à celestibus bonis meditandis. Adesto mihi pie Deus, & pone
me iuxta te; ne incipiam vagari & elongari à summo bono, quod
tu es Domine. Nam in te solo, totum bonum meum. Da te ipsum
mihi, & sufficit animæ meæ, Domine Deus salutis meæ. Amen.

DE TRIBVS
TABERNACVLIS.

*In his tribus tabernaculis, castra tenent tres militares virtutes.
In primo paupertas, in secundo humilitas, in tertio pacien-
tia: de quibus tria sunt capita.*

CAPVT I.

De paupertate.

§. **P** S T scriptum in Propheta: *Patientia pauperum non peribit* Psal. 9.
in finem. Magna est, Domine Deus meus, patientia serueru-
tuorum. Et hæc est victoria eorum, qui cuncta superant aduersa
in hoc mundo. Dixisti enim: *In patientia vestra possidebitis animas* Luca 21.
vestras. Tu multipliciter nos probas, & vndique tribulationibus
nos circumcingis, nunc foris, nunc intus, nunc apertis, nunc oc-
cultis nos examinas tentationibus: ita vt in nobis nihil sit, quod
per tentationis ignem non transeat. Vis nos in omnibus tentare,
in multis angustiare: vt in omnibus probati, & ex multis miserijs
liberati, gratias multas tuæ referamus misericordiæ & bonitati.
Hoc placitum est visumque bonum in conspectu tuo, & vtile ad
profectum nostrum. Si tu Domine Deus noster pro nobis, quis
contra nos? Sequar ergo te Domine, quocumque ieris, dummo- Psal. 28.
do mihi dux in via tu fueris. Si ambulauero in medio vmbrae
mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es. Confitebor ta-
men aduersum me iniustitiam meam Domino, & infirma mea non
abscondam: si fortè à bono medico, consolationis fermenta per-
cipiam. Vide Domine paupertatem & infirmitatem meam, atten-
de quæ dico, tibi enim reuelau i causam meam. Ea desidero re-
quiem, & tu iniungis mihi laborem. Anhele ad sublimia, tu autem
proponis humilia. Quero deliciarum copiam, sed tu suades pau-
pertatis inopiam.

2. Estne, Domine Deus meus, istud consilium & verbum tuum?
Vtique.

Vtique. Et quomodo coarctor, vt perficiatur in me? Dilige (inquit Dominus) me, & non angustiaberis in te. Facile est in igne charitatis, consumi omnem angustiam paupertatis. Dulce est amanti compauperari filio Dei. Leue est omne onus, quod charitas tolerare iubet. Nec erit cuiquam labor durus, qui charitatis pane fuerit confortatus. Bene locutus est Domine, fiat quæso sicut dixisti. Qui dedisti consilium, fer & auxilium. Efficiatur totum suauis, quicquid videtur carni graue: & onus leue, quod iam antè videbatur importabile. Exultet caro mea in Deo viuo, & spiritus meus in Deo salutari suo. *Quàm bonus Israel Deus is, qui recto sunt corde!* Diligam te Domine virtus mea, firmamentum meum, & refugium meum. Diligam etiam sanctam paupertatem, humilitatem, & patientiam, sequendo viam tuam & sanctorum tuorum. Habebo amodo paupertatem pro diuitijs, humilitatem pro gloria, patientiam pro requie. Sic mihi de his cura, & placeant quæcunque spiritus requirit, quia caro non prodest quicquam. Delester in his sicut in omnibus diuitijs, & pes superbiorum diuitum, atque suauiter viuentium, non moueat me. Cadent enim ipsi, cum venerit dies illorum, & finis eorum sine honore. Ego autem in Domino gaudebo, & exultabo in Deo Iesu meo: qui factus est mihi exemplum paupertatis, humilitatis, & patientiæ.

Psal. 17.

Ioan. 6.

Abac. 3.

Num. 12.

3. Reg. 17.

Matt. 17.

Matt. 11.

Isaie 66.

Matt. 5.

3. Considerans ergo prædictas virtutes in te Domine, & in quibusdam seruis tuis, inuenio te super omnia humilem, Moysen verò seruum tuum valde mansuetum, & Heliam multum pauperem. Recordor quoque illos tecum in monte aliquando apparuisse; & qualiter Petrus ait, Domine si vis, faciamus hic tria tabernacula, tibi vnum, Moyse vnum, & Heliae vnum. Secundum quem modum, prædictas virtutes quasi tria tabernacula aspicio, in quibus habitare desidero. Si dixerò, quòd Dominus meus habitauerit in tabernaculo humilitatis, quid conuenientius? *Discreto* (inquit) *à me, quia mitis sum & humilis corde.* Igitur tabernaculum tuum Domine humilitas est, in quo verè Spiritus sanctus requiescit. Vnde scriptum est: *Super quem requiescam, nisi super humilem & quietum, & tremantem sermones meos?* Moyses verò quale tabernaculum habuit? Si mansuetudinem eius considerauerò, non dubium quin erit patientia. Erat enim (scriptura testante) Moyses vir mitissimus super omnes homines, qui morabantur in terra. Hoc tabernaculum factum est secundum exemplar, quod in monte monstratum est, vbi Dominus ait: *Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram.*

4. Helias iam venit: sed eamus & videamus, vbi habitaret. Quòd si paupertatem & abstinentiam illius inspexero, paupertas utique respondebit, Quia ego sum. Habitauit in tabernaculo paupertatis

per tatis, magnus ille Helias propheta. Testantur corpi, qui cum *1. Reg. 17. &*
 pascebant: spelunca, in qua latebat: asperitas vestium, quæ cum *19.*
 tegebat: & angelus Domini, qui subcineribus panem & aquam
 illi ministrabat. Quàm bonum est nos hîc esse, & quàm iucundum
 in his tabernaculis habitare? O si merear inter sanctorum tuorum
 numerum, vnus de minimis inueniri, vt locum inueniam in do-
 mo tua: & cum defecerit virtus mea, illi me recipiant in taberna-
 cula sua? Quàm felix etiam essem, si inter tam preciosissima ta- *Luca 16.*
 bernacula, vel parvulum vnum mihi ædificare possem: vt digna-
 retur ad me venire Dominus Deus, & mansionem facere? Scio
 enim, quòd libenter habitat in his virtutibus Dominus & rex
 virtutum. Nunc igitur loquere Domine ad seruum tuum, quia
 audit seruus tuus; & ostende mihi secundum multitudinem mi-
 sericordiæ tuæ, sanctitatem paupertatis, gratiam humilitatis, &
 fortitudinem patientiæ.

5. Et Dominus: Quòniã in verbis meis quæris consolari, &
 in his tribus virtutibus optas erudiri, libenter faciam quod pre-
 caris. Sed de paupertate, quæ initium harum videtur, sermo inci-
 piendus est. Beatissima paupertas, quæ specialem apud me obti- *Paupertatis enco-*
 net sanctitatis locum, in tuo corde vtinam altius imprimatur. *mion.*
 Audiuim gemitum tuum, quomodo anxius sis in paupertate, *Luca 1.*
 sed displicuit mihi. Non est hæc res bona, quam audio de te.
 Nonne est ista, quam elegi, & signata in thesauris meis? Surge, &
 transi cum pastoribus vsque Bethleem; & vide hoc verbum, quod
 caro factum est, quod Dominus ostendit tibi, & cognosce, an ibi *1. Cor. 8.*
 paupertas defuit. Vide paupertatem meam, & comparatione e-
 ius, satis modica tua paupertas, aut etiam nulla erit. Magnum v-
 tiq; chaos positum est, inter meam tuamq; paupertatem. Nam
 ipse cum diues essem, nulliusq; egerem, pauper & exul in *psal. 22.*
 mundo fieri, & hoc propter te, non erubui. Tu verò, qui pauper
 es & nudus, qui nihil in hunc mundum tulisti, nonne istud atten-
 dere debuisti? Iam cesset querela tua. Sufficere credo ad consola-
 tionem tuam, si meæ paupertatis magnitudinem intentius aspe-
 xeris. Epulari autem & gaudere, non modò, sed in futuro debes.
 Ibi enim edent pauperes, & saturabuntur, & laudabunt me om-
 nes qui exquisierint me in sancta paupertate. Non est seruorum
 Dei de præsentibus lætari bonis, & mundi conformari pompis;
 sed despectis eius delicijs, ad paupertatis meæ delicias confuge-
 re. Verum paupertas ac humilitas mea his cordibus delicie sunt, *Apost. 16.*
 quibus diuitiæ terrenæ viluerunt. An fortè cum diuite vis indui
 purpura & bysso, & quotidie splendide epulari? Vide ne contin-
 gat tibi cum illo in inferno æternaliter cruciari. Hoc est autem
 iudicium meum, quia opera illorum sequuntur illos. *Luca 16.*

6. Vnum iam superest, vt penuriam patienter amodo feras, aut de numero pauperum meorum non eris. Viam pauperibus speciosam ostendi, laborantibus & pulsantibus portam aperui: humilibus regni ianuam patefeci, & diues non transibit per eam. Vis videre intrantem? Aperi oculos tuos, & vide. Factum est autem, vt moreretur mendicus, & portaretur ab angelis in sinum Abrahamæ. Iucundane visio? Iucunda vtiq; & omnino desiderabilis. Et quomodo huc ascendere potuit? Et quis est, qui eum sequi possit? Memento fili, quod Lazarus iste fuit vlceribus & miserijs plenus, qui esuriens & sitiens ante ianuas diuitis iacuit. Et qui tanta pro nomine meo pertulit, nonne intrare in gaudium meum dignus fuit? Imitare eum, si vis. Si enim mihi placita erat anima illius, vade hoc, nisi quia placuit prius paupertas & patientia eius. Vade, & tu fac similiter. Amen dico tibi, nisi conuersus fueris, & factus sicut Lazarus iste, aut vnus e pauperibus meis, non poteris ab angelis suscipi in celis. Nemo intrabit, nisi mundus fuerit. Et si immundus fuerit, purgabit eum Pater meus in camino paupertatis, & aqua tentationis expiabit eum: & sic mundatus, post mortis occasum ad castra sanctorum reuertetur.

Sepor. 12.

7. Intellexisti hæc omnia? Etiam Domine. Et nunc quid dicam? Venit hora, & nunc est, vt multi hanc sanam doctrinam non suscipiant; sed vnusquisque, quod sibi placitum & delectabile videtur, hoc magis impleat. Tu verò non ita didicisti Iesum Christum, ante cuius oculos paupertas eius proscripita est. Audi tamen rursus, quæ loquar tibi. Familiaris amica mea paupertas, quam in terris multipliciter dilexi, & astringi, meisque commendare amicis disposui; sic à multis aliena facta est, vt vix locus sit, quo per eius requiescat. Et si interdum videtur apud quosdam morari, statim cum grossiora queque & abiectiona eam viderint diligere, timore quodam exterriti, aut desiderio melioris edullij dicunt. Recede à nobis, viam scientiarum tuarum nolumus, contraria enim es desiderijs nostris, via tua via difficilis, & calles tui durissimi. Quare venisti ad nos? An ideo, vt occideres nos, & pecora nostra? Pecora carnem suam vocant.

Paupertatē
multi reij-
ciunt.

8. Ecce paupertas, quid isti dicunt, & quantum tibi detrahunt. Sed scio, quia nihil mali disposuisti contra eos, sed in iussione mea ad curanda vulnera peccatorum eorum, ad nutriendum quoque si quas habuerunt virtutes, ad illos accessisti. Longè aliter sentiebat sanctus ille, qui dicebat: *Parasti in conspectu meo mensam aduersus eos, qui tribulant me. Parasti in dulcedine tua pauperi Deus.* Et iterum lætus psallebat: *Quoniam inops & pauper sum ego. Et Pauper & inops laudabunt nomen tuum.* Verumtamen paupertas (amica mea) noli contristari. Non enim te abiecerunt, sed me. Qui e-

*Psal. 22.
Psal. 67.
Psal. 85.
Psal. 87.*

nim

sim te spernit, me spernit: & qui te recipit, me suscipit. Scio, quod non ab omnibus diligeris: taceo, quod interdum cum indignatione effugaris. Omnia hæc faciunt tibi, quia non nouerunt te, nec quanti sis meriti apud me. Tu verò ne timeas, quia ego sum, qui elegi. Emi te, & cunctis opibus preciosiorem, cunctisque deliciis suauioré extimaui te. Ab infantia mea exquisiui te, & vsque ad senectam & senium non recessi à te.

9. O vos omnes, qui transitis per viâ, attendite & videte, si est talis paupertas sicut paupertas mea. Filie Siô, occurrite modò, & videte regé Salomonem in diademate, quo coronauit eum mater sua: quomodo eum reclinauit in præsepio, qui semper erat in Patris imperio: quomodo pannis eum inuoluit, qui cælum & terrâ palmo concludit. Videte pannos meos & linteola mea, quibus adhuc puer inuolutus sum; & mihi similè si vidistis, venite & arguite me & paupertatè meâ. Ecce signum, quod ostendi vobis, quod annunciatum est ab angelis, apparuit in terris, per Mariam virginem impletum est, vt vidistis. Vsquequo paruuli non diligitis paupertatem, cum paruulus natus sit vobis, & paruulus datus sit vobis? Sed diuitibus videtur hæc stultitia, & superbis ignominia: mihi tamè & omnibus electis meis, sapientia est atque gloria. Considera (quæso) & alia facta mea. Ieiunauit quadraginta diebus & quadraginta noctibus, nihil manducans in illis, postea verò esurij. Vide, quid feci, Hoc erat ieiunium meum, quod elegi, quod opere compleui. Quis mihi laborem hunc recompensare poterit? Et quis est, qui vel in modico me imitari gestit? Quisquis ille est, dilectus mihi est. Fatigatus ex itinere super puteum sedi, & à muliere Samaritana aquam petij, & dixi: *Da mihi bibere.* Ecce, aquam ad potandum petij, qui hominibus vina dare consueui, & aquam in vinum olim mutauit. Discipuli autem mei abierunt in ciuitatè, vt cibos emerent, & reuertentes dicebant. *Rabbi manduca.* Tanquam necessitatem patienti hæc mihi ministrabât, vt paupertas probaretur in me, & multa necessitas, quâ pro salute hominû suscepi, nota fieret. Et nunc si diligis, sequere me, quia maiora his tibi demonstrabo. En pauper & nudus, tandè in cruce sum suspensus. In omni etiam vita mea parû videbar habere, iam cunctis ablatis, solus & nudus in cruce figor. Quis me pauperior, qui omni solatio humano destitutor? Hæc in corde tuo scribere debes & intentè cogitare, quia ad amorem sanctæ paupertatis possunt te accendere. Ecce paupertas (amica mea) quibus verbis & exemplis te magnificauit; & nunc iterum cui assimilabo te amica mea? Similis es hominibus gaudentibus in Spiritu sancto, & dicentibus: *Tanquam nihil habentes, & omnia possidentes: ut egentes, multos autem locupletantes.*

O p

Nos

Cant. 3.
Christus
quàm pau-
per fuerit
aperitur.
Luca 1.

*Isaia 9.**Matt. 4.**Ioan. 4.**Ioan. 2.**Matt. 27.**2. Cor. 6.*

*x. Cor. 4.
Phil. 3.*

Nos infirmi, nos ignobiles propter Christum: omnia arbitramur ut stecora, ut Christum lucrifaciamus. Quam apta similitudo, & vitanam in multis mihi annuncietur talis æmulatio.

D. Frãcisc.
paupertatis cultor.

10. Recordor iam pauperis serui mei Francisci, qui paupertatem summè dilexit. Verè fidelis, & multū fidelis ille seruus meus; qui sic illam diligebat, vt ex cordis affectu dominam suam vocaret. Et cum dilexisset eam, etiam vsque in finē vitæ suæ dilexit. Ideoq; in regno meo mecum tripudiat, quia prius in mīdo cum sancta paupertate commerciū faciens, lætus erat. Vnde etiam illi occurrens, dignanter & dulciter eam in hæc verba salutabat: Beneueniat domina mea paupertas, castitas, & obedientia. Ista scilicet paupertas, & duæ prædictæ sorores eius, sunt præcipua vota religionis. Hęc de humili dixi Francisko,

D Marti-
nus pau-
per.

11. Sed & de aliis sanctis vis forsã tibi quædã breuiter apponi, quorum paupertas toti orbi refulget. Nosti Martinum virum sanctissimum, qui ob singularem deuotionem paupertatis, Martinus pauper & modicus meruit appellari. Ne hoc videatur tibi despectum, quia in paupertate fuit, & est sanctorum gaudium hinc in eius laudem sublimiter decantatur, Martinus Abrahæ simulatus excipitur; Martinus hic pauper & modicus, cælum diues ingreditur, hymnis cælestibus honoratur. Si tibi amarum videtur pauper & modicus, dulcescat interim cælestis regni introitus. Proponam & alium ciuem fidelissimum, sanctæ paupertatis amatorem. Hic est beatissimus præsul Augustinus, doctor magnificus, de quo ita canit clericorum chorus; Testamentum nullum fecit, quia vnde faceret pauper Christi non habuit. Et rursus in hymno; Amatorem paupertatis, te collaudant pauperes, &c. Hi sunt pontifices almi, pauperes spiritu, pauperes rebus, sed meritis locupletes & clari virtutibus. Plures adhuc potuissim testes paupertatis adducere, sed hæc breuiter, sufficiant, ne te onerare videar.

D. August.
pauper.

12. Et dixi: Cur ita loquitur Dominus meus? Non enim attidior audire, quæcunque dignetur magister & Dominus meus seruo suo dicere. Ostende mihi alios, & sufficit mihi. Qui sunt isti, & quæ omnia eorum? Isti (inquit Dominus) sunt electi amici mei, in eremo olim conuersantes patres antiqui, Paulus, Antonius, Macharius, Pachomius, Arsenius, & Romæ quondã Alexius, atq; Ioannes elemosynarius, dilectus frater Martyrius, & pauper ille Seruulus; quorū meminit sanctus Papa Gregorius. Horum conuersatio cunctis est viuendi speculum, & elemosynas eorum narrabit omnis ecclesia sanctorum. In his lucebat humilitas, gaudebat paupertas, triumphabat patientia. Sed & sanctissimam Elizabeth viduam, quam reticere nolui, in exemplum

Diuorum
aliquot ca-
talogus,
qui pau-
peratatem
amauerūt.
Ecc. 31.
Elizabeth
Hungarica
paupertas.

plum amandæ paupertatis tibi commendo Cuius vitam & mores frequenter (rogo) inspicias, vt amore virtutū eius, ad veram perfectionē accendaris, & totus in amore cœlestiū illius exemplo te erige; vt despectis mundi delectamentis, verus pauper spiritu effici possis. Iam ad propositum ordinē sermo redeat, & omnis pauper pro nomine Christi diligenter ausculter. Multa habeo de vobis diuitib. dicere & iudicare, sed vos nō recipitis me.

13. Vobis dico pauperibus, audite me quoniam estis ex ouibus meis. Nolite timere pusillus grex, quia placuit Patri meo dare vobis regnum. Pauperem quidem vitam hic geritis, sed multa bona habebitis, si me in paupertate dilexeritis. Si diligere-
Lucæ 12.
Tobia 4.
Isaia 6.
Matt. 17.

retis me, gauderetis vtique, quia ad euangelizandum pauperibus missus sum in mundum. Cū essem in mundo, dilexi paupertatē: diuitias verò habere nolui, quia non sunt ex Patre, sed de mundo. Qui enim volunt diuites fieri in hoc seculo, incidunt in laqueum diaboli, & in varia desideria cordis, & difficile intrabunt in regnum cœlorum. Non est autem regnū meum de hoc mundo. Si ex hoc mundo fuisset regnum meum, ministri vtique mei deseruissent mihi, & magno comitatū mihi attissent. Nunc autem regnum meum non est hinc, sed factus sum seruus & minister totius mundi. Non enim veni ministrari, sed ministrare; & dare animam meam redemptionem pro multis. Inclinate ergo pauperes mei aurem vestram in verba oris mei, & discite a me, quia in paupertate vos præcessi. Sufficiat vobis paupertas vestra, vt diuitiæ computentur. Gaudete & exultate cum ea, quia merces vestra multa est in cœlo. Non turbetur cor vestrum, neque formidet, quia ego sum, qui loquor vobis. Viriliter agite, & confortamini omnes, qui amicitiam cum sancta paupertate coniungere statuistis. Permanete cum ea, & ero vobiscum. Nolite lugere neque contristari, quia diuitias non habetis, sed letamini in Domino Deo vestro, quia eas contempstis, & pauperes Christi facti estis.

*1. Tim. 6.**Matt. 19.**Ioan. 18.**Matt. 20.**Matt. 5.*

14. O sancta & laudabilis paupertas, quibus te laudibus offerā, quomodo te appellabo, & quibus modis te amicis meis recommendabo? O quam mirabile exemplum ostendi cunctis fratribus egentibus propter me, quando inops & pauper factus sum propter illos; sed timeo adhuc satis quod peregrina sis in multorum cordibus. Veni proinde, quia mittam te ad quandam famulam mihi nonissimam. Peregrinare paruo tempore apud illam, donec veniat tempus visitationis tuæ. In die visitationis tuæ, eris gloriosa & sublimis; nec vocaberis tunc desolata, sed dilecta mea, & eris corona gloriæ, & diadema in manu Dei tui. Tunc fulgebis sicut sol in regno Patris mei, & pulchra eris vt

*Isaia 62.**Ap. 14.*

Pfal. 90.

luna in conspectu meo. Interim tamen mulra pro nomine meo oportet te pati, & per multas tribulationes intrare regnum celorum. Noli tamen in hoc deficere, quia tecum sum in tribulatione; eripiam te, & glorificabo te.

Iean. 14.

15. Perge proinde secundum meum consilium ad locum, quem monstrauero tibi. Scio, quod domina loci illius te libenter propter nomen meum gaudenterque suscipiet. Tam mihi de illa per seruum quendam famosissimum intimatum est, quoniam tibi sancta conuersatio eius per omnia congruit. Vnde nec ipsa sine te perfecta esse, aut diu sola non potest consistere. Surge dilecta, amica mea paupertas, & veni. Sed dicis mihi, Domine quod vadam, & quomodo possum viam scire? Per me inquam transibis, & mox habitationem illius attinges. Ego enim sum via. Et quod (inquis) nomen est huius tam sanctae famulae, de qua tanta bona audio Domine? Indica mihi, vt audito nomine exurgam, & transeam cum festinatione. Et cum perueiero ad illam, salutabo eam, & dicam: Benedicta filia tu a Domino, gaude & laetare filia Sion, quia ad te me misit Dominus.

Paupertas
humilitatis
custos.
Ruth. 1.

16. Quid tu, o paupertas, interrogas de nomine? Magnum enim nomen eius apud me, & apud seruos meos preclarum valde. Ipsa vocatur humilitas. Sanctitas & virtus eius, angelis & hominibus venerabilis est. Pro hac scriptum est de te: Bonis meritis, paupertas solet esse custos humilitatis. Ecce paupertas, ecce haec est, de qua dixi tibi. Haec est Noemi illa, pulchra est, & amica mea est. Sicut te ab initio dilexi, ita & hanc diligo. Custodi hanc humilitatem, quam maximè in sanctis meis diligo. Nolo, vt derelinquas eam: nam si rectè perpendere velis, similiorem tuam in omni terra non inuenies, apud quam securius diutiusque morari possis. Omnes te relinquunt, omnes despiciunt, sed humilitas vera te in domum suam introducit. Cognata enim estis, idcirco simul habitare debetis. Non est beatificanda illa paupertas, quae humilitatem nescit: neque Deo placita humilitas, quae paupertatem despicit. Sit igitur vobis cor vnum & anima vna in Deo, nec dicatis vobis aliquid proprium; sed sint vobis omnia communia victus, vestis & omnia, quae ad huius vitae pertinent necessaria. Siquidem paupertas vestis tua interdum videtur vilis & inculta, sed propter hoc a domina humilitate non abieceris. Credo firmiter, quod his exterioribus innotescas, qualis apud me sis intus, dummodo non erubescas. De vilibus indumentis erubescere, signum est latentis superbiae & de his gloriam querens, vitium hypocrisis. Calcei tui veteres sunt, nonnunquam & confectos vidi; sed humilitas in his ambulare non veretur, quia multi sanctorum nudis pedibus transierunt. Vnde apertissime legitur in

Isaia

Isaia propheta, quia dixit ad eum Dominus: *Vade, & solue saccum de lumbis tuis, & calcamenta tua tolle de pedibus tuis: & facit sic, vadens nudus & discalceatus.* Ecce testis idoneus, ad probandum veritatem rei. Mensa tua, o bona paupertas, simplicibus cibis tantumque necessariis contenta est; humilitas huic interesse sobrietatis conuiuio vult, pro nomine meo libentissime. Scio, inquit, abundare, & penuriam pati; vbique & in omnibus instructa sum. Omnia possum in eo, qui me confortat,

17 Scire tamen etiam debet, quisquis hæc verba legerit, quod infirmis & debilibus paupertas condescendere misericorditer nouit: sed fortioribus hæc ardua proponit, ut habeant semper, quo crescant. Hinc est, quod ipsa laboribus & fatigationibus sepe insistit, nec panem suum ociosa comedit ut apostoli verba complere possit, qui dicit: *Nulli onerosus fui, sed in fatigatione die & nocte panem ociose non comedi;* & multa consimilia. Humilitas autem collaborans paupertati, de quibusdam per Prophetam conqueritur: quia in laboribus hominum non sunt, & cum hominibus non flagellabuntur, ideo (inquit) tenuit eos superbia. Et in euangelio, dum alios videret in foro stantes ociosos, increpat illos dicens: *Quid hic statis tota die ociosi? Ite & vos in vineam meam, & quod iustum fuerit, dabo vobis.* Paupertas in stratis indispositis, aut interdum in stramentis, culcitris, aut mattulis, requiem sibi qualemcumque suscipit. Humilitas vero non in mollibus nec preciosis lectis requiescit; sed nec cum cunctis rebus, quæ sunt mundi, statuit vel exiguam amicitiam iungere. Legit enim, quia Ioannes indutus erat pilis camelorum, & qui mollibus vestiuntur, in domibus regum sunt. Et audiuit de me: *Vulpes foveas habet & volucres celi nidos; Filius autem hominis non habet, ubi caput suum reclinet.* Paupertas etiam seruos & ancillas, prædia & palatia, cuncta quoque, quæ ad honestatem aut commodum presentis vitæ pertinent, non possidet, alioquin venerabile nomen suum amitteret.

18 Omnia hæc humilitas nec habet, nec habere cupit; sed filio Dei coæquari volens, dicit: Ego sum, quæ veni ministrare & non ministrari. Ancilla Christi sum, dominari mihi non licet. Summa ingenuitas mea est, ut seruitus Christi in me reluceat. Ego quæ statui soli omnium creatori deseruire quomodo unquam poterò his vanis & caducis vel ad horam intendere? Longè à me & à domo mea sit omnis, qui paupertatem & simplicitatem non prætenderit. Propterea scito paupertas dilectissima, quod pro voto & cum gaudio à domina humilitate (si tamen ita velit appellari) solummodo suscipieris. Ceteris quidem incognita es, & puto quod diu remanebis, non sit tibi cura. Memento, quod & ego ipse multis incognitus extiti. Si me persecuti sunt, & te

Isaia. 20.

Phil. 4.

Prou. 32.

Cor. II.

Psalm. 72.

Matt. 20.

Matt. 3.

Luca 9.

Matt. 22.

Humilitas sola paupertatem amat.

Igan. 13.

persequentur. Si me oderunt, & te pariter odio habebunt. Memento sermonis mei, quem dixi, quia non est seruus maior domino suo. In humilitate & patientia, erit fortitudo & consolatio tua. Respondens autem paupertas in persona pauperis, ad Dominum dixit: Ego ancilla tua, fac mecum secundum voluntatem tuam. Tu locutus es ad famulam tuam, & vnde hoc mihi, vt inueniam tantam gratiam coram oculis tuis? Quam clemens es in misericordiis tuis, vt peregrinam agnosceres, viduam benediceres, & desolatam non relinqueres.

Thil. 2.

1. Pet. 2.

Iacob. 2.

Isaia. 49.

Luc. 6.

Matt. 5.

Matt. 18.

Psalm. 67.

Isaia 9.

Psalm. 9.

19. Non præ gaudio se capit cor meum, quomodo tanta maiestas non dedignatur me infirmam aspicere: tanta celsitudo, humiliatam & conculcatam inquirere: tam potentissimus rex & opulentissimus, pauperculam diligere. Et quid hæc aliud, quam diuitiarum bonitatis eius, viscera misericordiarum eius, & ineffabilis dulcedo charitatis eius? Magnū erat, si mei recordari voluisset, & aliquem ad me de minimis seruis suis destinasset. Nunc autem surrexit de solio suo regali, potentiam regalem paupertate commutans, habitu inuentus est vt pauper homo; formam etiam serui induens; nec tantum serui, sed etiam mali serui, vt pro omnibus morti traderetur & crucifigeretur: qui nihil morti debebat, in quo nec dolus inuentus est. Per omnia similis factus mihi, ætate, habitu, & cognatione; quia puer paruulus & pauperculus erat: non diuites, sed pauperes etiam parentes elegerat. Magna mihi proinde gloriatio & exultatio, multa fiducia & consolatio in Christo Iesu. *Consolamini, consolamini populus meus*, dicit Dominus Deus vester. Quis populus Domini, si non pauperes eius? Non populus Dei, diuites seculi.

20. Væ enim vobis diuitibus, qui habetis consolationem vestram. Propterea dixit Iesus; *Beati pauperes spiritu, quoniam vestrum est regnum celorum*. Siue de corporali, siue de spirituali paupertate id intelligitur, in singulis voluntaria paupertas predicanda & amanda videtur. Videte ergo ne contemnatis vnum de pusillis istis, qui in me credunt, & pauperes propter nomen meum facti sunt. Ego enim, dicit Dominus Deus, sum pater pauperum, iudex orphanorum & viduarum. Desiderium pauperum exaudiui præparationem & humilitatem cordis eorum audiuit auris mea. Nolite tangere eos, neque per vim neque per fraudem nocete eis. Ego vindex sum omnium. Ne ergo velitis eos contristare, mei enim sunt omnes pauperes. Et nunc vbi estis pauperes mei? Nunquid non audistis vocem meam. Ecce quanta pro vobis edidi testimonia, vt vobis grata esset dilecta paupertas, amica mea.

21. Hanc dixi amicam, quia proprio actu & habitu feci preciosissimam.

siſſimam: vt diſcant omnes reges & principes terræ, non eã habere cõtempri, ſed ſuſcipere & venerari ſicut verè chariſſimã; quam cęli & terræ rex ſuper omnes reges, in ſacra ſua dedicauit infantia. Si non creditis verbis meis operibus credite. Ite ergo, & videte locum, vbi poſitus erat Dominus, aut in præſepio, aut in ſepulchro. Nõne ego ipſe ſum Chriſtus. Palpate ergo & videte, quia diuitias & voluptates non habeo, ſed pannos & ſudarium. Iam credite, quia diues non ſum, & paupertatem meã diligite. Hęc ad laudẽ paupertatis ſufficiant, quæ verè laudabilis eſt, & ab omnibus Dei ſeruis multũ amari debet; quia Deus illam & omnes ſãcti, cunctis diuitiis mundi præferebant.

C A P V T I I.

De humilitate.

1. SED conſequenter ad virtutẽ humilitatis tranſeamus. Humilitas enim, ſi paupertati coniuncta nõ fuerit. Deo placere paupertas non poteſt. Sicut igitur de paupertate, ita (Domine Deus meus) & de humilitate loquere mihi. Multis modis iſtam commendari in ſcripturis tuis audio, & miris in te modis emiſſiſſe præ cęteris inuenio. Quis ſic verã humilitatem oſtendere & docere potuit, quem admodũ Deus homo factus. Vnde aperte omnibus dicit: *Diſcite à me, quia mitis ſum, & humilis corde.* Et ſi aliud exemplum verę humilitatis non haberem; quam te Dominum meum Ieſum, nec aliã humiliandi cauſam, omnino ipſe ſolus ſufficeret. Quam ſequar, ſi te non ſequor? Cui credam, ſi tibi nõ credo? Quis mihi perſuadere poterit, quòd humilitas eſt via regni cęleſtis: ſi ille non valet, qui de cęlo venit? Vſquequo inſipientis eris anima mea, ambulans per vias non rectas, ſemper errans, & ad veritatem nunquam perueniens?

Paupertas ingrata Deo abſq; humilitate.

Mat. 11.

2. Ecce humilitas via eſt, & alia non eſt. Ego (inquit) ſum via, veritas, & vita. Humilia te, inclina te queſo anima mea, & erit Chriſtus vita tua. Noli attendere, quid alij dicant; ſed vide, quid Chriſtus hominibus dicit: *Nolite timere puſillus grex, quia complacuit Patri meo, dare vobis regnum.* Hinc ruruſus & in alio loco exultans in Spiritu ſancto, ad Patrem ait: *Confiteor tibi Pater, Domine cęli & terræ, quia abſcondiſti hæc à ſapientibus & prudentibus, & reuelatiſti ea paruulis. Ita Pater, quoniã ſic beneplaciſtũ eſt ante te.* Quid tibi videtur de Chriſto, cuius filius eſt? Verè Filius Dei erat homo iſte. Si ille in mundo nihil habere voluit, qui omnia cum Patre condidit, quid tu adhuc in illo quæriſ & diligis? Time, quod dicit: *Vos de mundo eſtis.* Cũ Ieſus eſſet adhuc cũ diſcipulis ſuis, & hora appropinquaret paſſionis, volens illis exẽplum dare

Ioan. 14.

Luce 12.

Mat. 11.

Mat. 23

Ioan. 73.